

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พุทธศักราช 2540

1

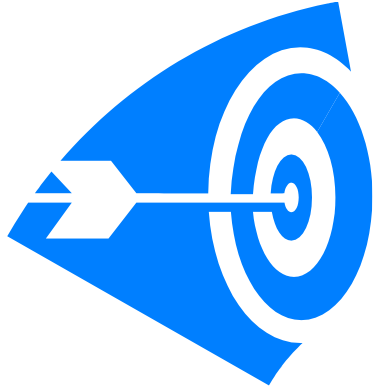
ภavana ฤกษ์หรัาย

- ผู้อำนวยการส่วนนโยบายและวิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- ทำเนียบรัฐบาล

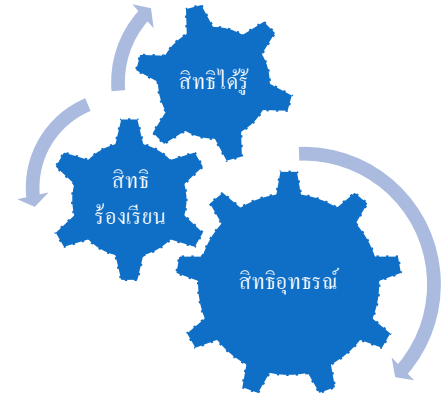
เนื้อหาการบรรยาย

เจตนารมณ์ของ กม.

สาระสำคัญของ กม.

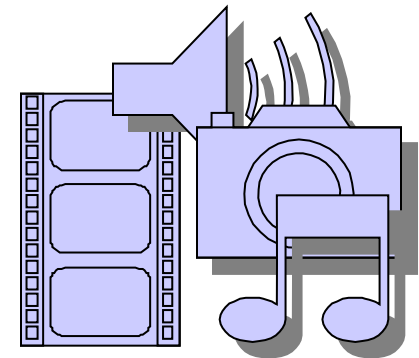
การใช้สิทธิตาม กม.

สิทธิส่วนบุคคล

หลักการไม่เลือกปฏิบัติ

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

3

กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ และข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ คืออะไร

เป็นกฎหมายฉบับแรกที่รับรอง
สิทธิใ้รู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

4

RIGHT TO KNOW

กลไกตรวจสอบภาคประชาชนเพื่อความโปร่งใสภาครัฐ

สิทธิส่วนบุคคล

Right of Privacy

การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล

5

ปชช. ใช้สิทธิ
+หน้าที่ จทท.

ปกป้อง
ตนเอง

รู้เพื่อ

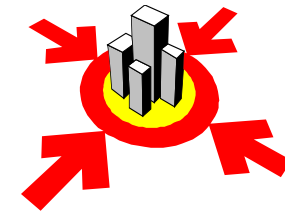
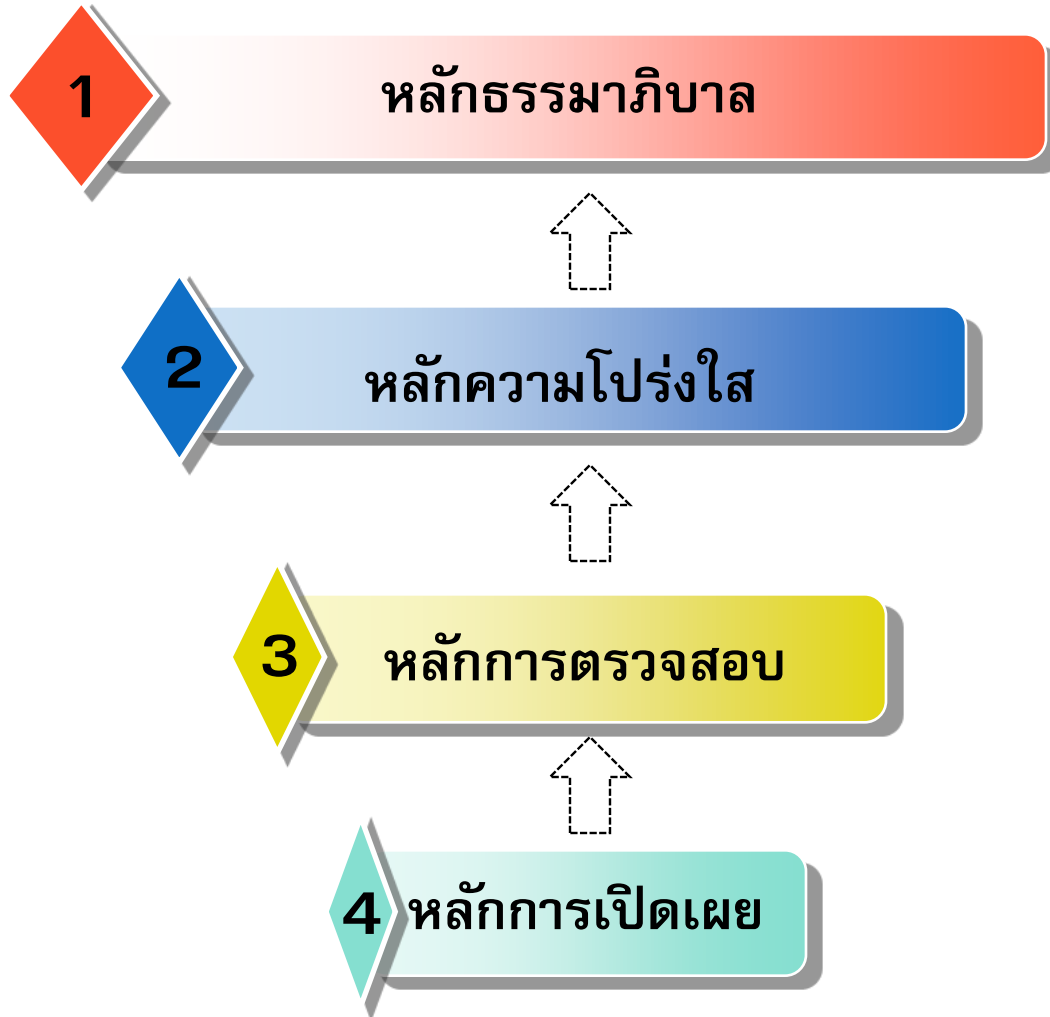
เข้าใจ
ปฏิบัติได้

พ.ร.บ.
ข้อมูลข่าวสาร

ราชการ
โปร่งใส

การเปิดเผย/สิทธิรับรู้ กับ ธรรมรัฐ

CPI

7

องค์กรเพื่อความโปร่งใส
นานาชาติ (Transparency
International : TI)

เผยแพร่ผลการสำรวจ

ดัชนีการรับรู้การทุจริต

(Corruption Perceptions
Index : CPI)

ประจำปี 2566

จาก 180 ประเทศทั่วโลก

- 1 เดนมาร์ก – 90 คะแนน
- 2 ฟินแลนด์ – 87
- 3 นิวซีแลนด์ – 85
- 180 โชมาเลีย - 11

30 มกราคม 2567

+ 1 สถานการณ์ไปปลายปี 65 – เดือนแรก ปี 66 มีเหตุการณ์ทุจริตหลายกรณี การรั้งอันดับ 101 ของโลกไม่เพียงพอที่จะยืนยันว่าสถานการณ์ทุจริตในประเทศไทยจะดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

CPI

8

CPI

9

คะแนนที่ได้รับ จากแต่ละแหล่งข้อมูล

สำนักงาน ป.ป.ช.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
the global coalition against corruption

แหล่งข้อมูล

IMD WORLD Competitiveness Yearbook 2023	การคิดสินบนและการทุจริตมีอยู่หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด
WEF World Economic Forum Economic Outlook Survey	ภาคธุรกิจต้องจ่ายเงินสินบนในกระบวนการต่างๆมากน้อยเพียงใด
BF(TI) Bribe Payers Index Transparency Index	การปราบปรามการทุจริตและบังคับใช้กฎหมายกับผู้กระทำผิดมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
EIU Economic Intelligence Unit Country Risk Ratings	ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ในการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ
GI Global Infrastructure Anti-Corruption Index	การดำเนินการทางธุรกิจ ต้องเกี่ยวข้องกับ การทุจริตมากน้อยเพียงใด
PRS Polity IV Democracy and Governance	มีอำนาจหรืออิทธิพลทางการเมือง มีการทุจริตโดยระบบอยู่ในที่ระบบที่ใดบ้าง และภาคการเมืองกับการทุจริต มีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด
V-DEM Varieties of Democracy project	การทุจริตในภาคธุรกิจ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และศาล การเชื่อมโยงกับระบบ การจัดกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับส่วนรวม มากน้อยเพียงใด
PERC Political and Economic Risk Consultancy	ระดับการรับรู้ว่าการทุจริตเป็นปัญหาในและกระหน่ำต่อสถานการณ์ในทุกระดับ การเมือง บ้านน้อยเพียงใด
WJP World Justice Project	เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมการไร้ค่าแห่งหน้าที่ในทางมิชอบมากน้อยเพียงใด

ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
▼ 39	▲ 43	= 43
▼ 42	▲ 45	▼ 36
= 37	= 37	▼ 33
= 37	= 37	= 37
= 35	= 35	= 35
= 32	= 32	= 32
▲ 26	= 26	= 26
▼ 36	▼ 35	▲ 37
▼ 35	▼ 34	▼ 33

CPI2023
Corruption Perceptions Index

สำนักงาน ป.ป.ช. www.nacc.go.th

กม.

มหาชน

ความสัมพันธ์กับกฎหมายมหาชนอื่น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540
- พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครอง พ.ศ. 2542
- พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
- พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
- พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ
- พรฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีฯ
- มติ ครม. ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- บทบาทของ กพร. และ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

7 หมวด และบทเฉพาะกาล

12

หลักทั่วไป

- หมวด 1 : ข้อมูลข่าวสารทั่วไป และการเปิดเผย
- หมวด 2 : ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย
- หมวด 3 : ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- หมวด 4 : เอกสารประวัติศาสตร์
- หมวด 5 : คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
- หมวด 6 : คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
- หมวด 7 : บทกำหนดโทษ

บทเฉพาะกาล

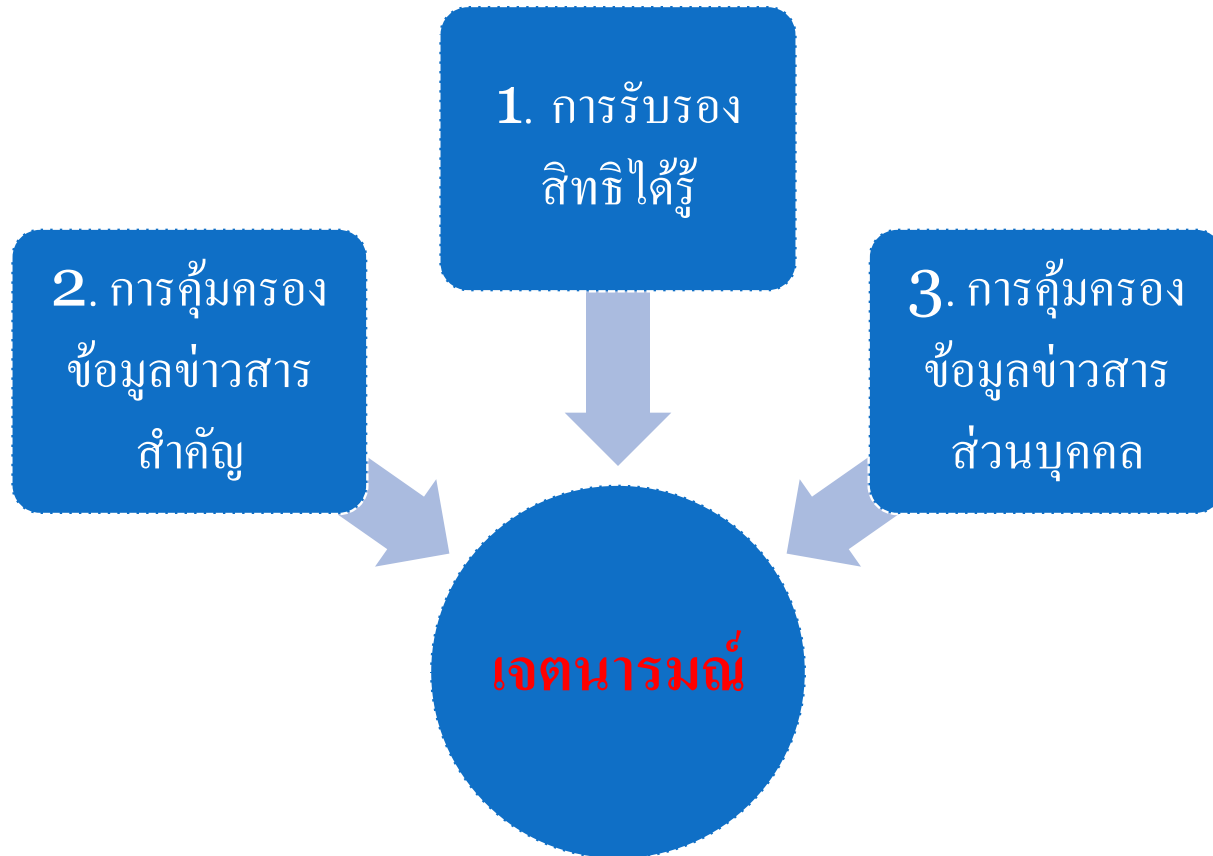
ประเภทของข้อมูลข่าวสารของราชการ

- ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยเป็นปกติทั่วไป
- ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย
- ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- เอกสารประวัติศาสตร์

เจตนาารมณัของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ.2540

14

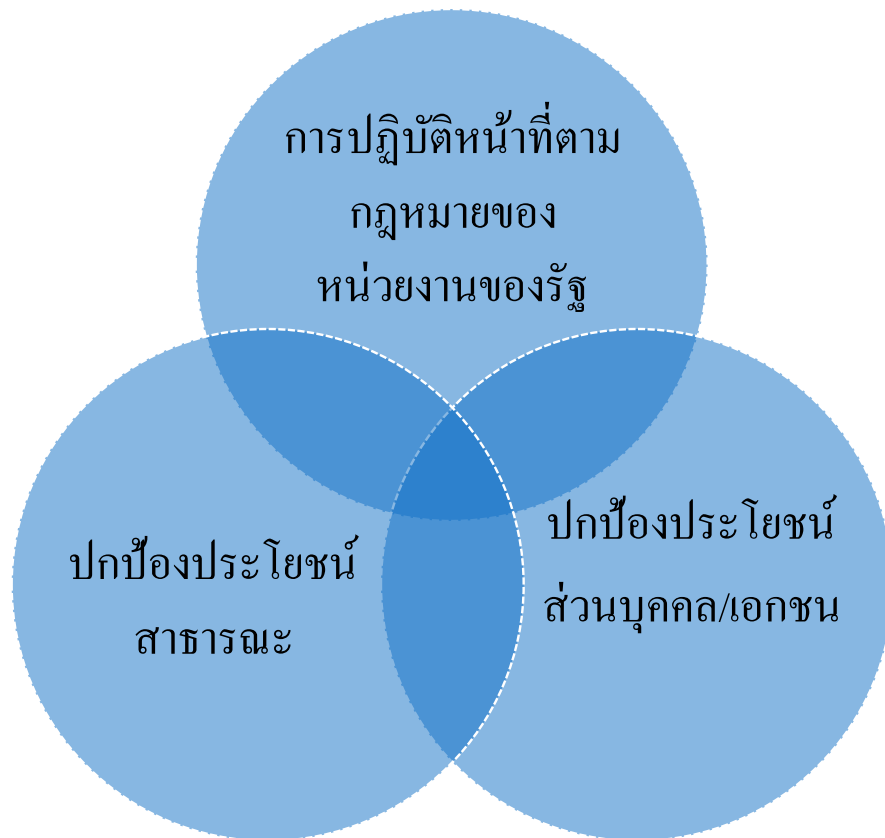

การใช้ดุลพินิจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

15

เพื่อรับรองสิทธิได้รู้

การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารสำคัญ

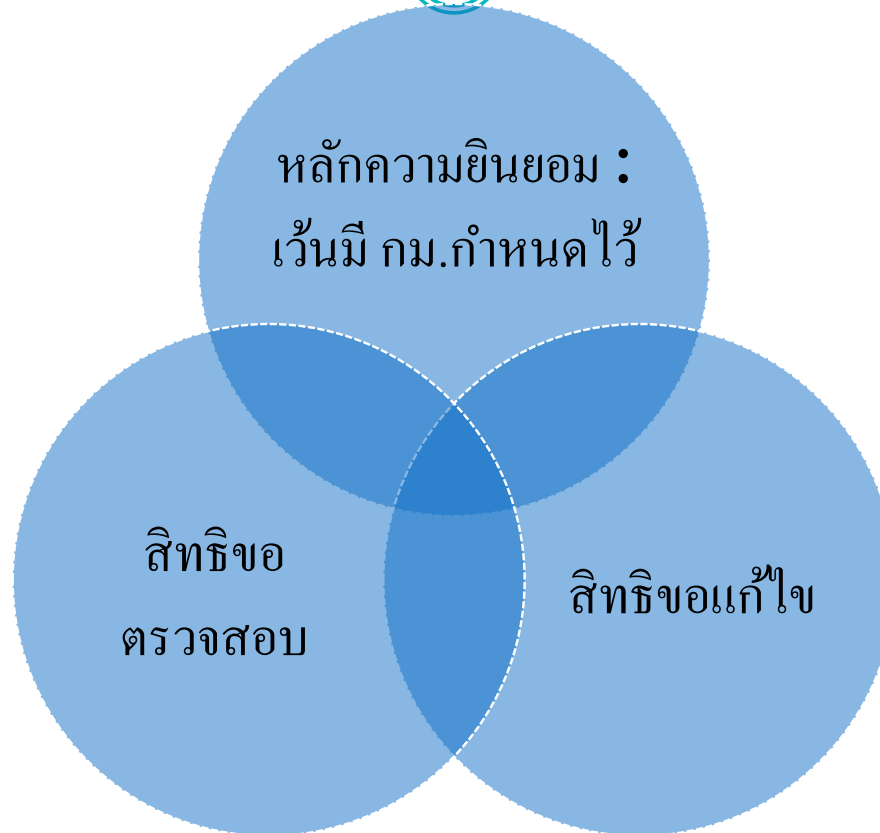
16

ความลับ
ของทาง
ราชการ

ประโยชน์
ที่สำคัญ
ของเอกชน

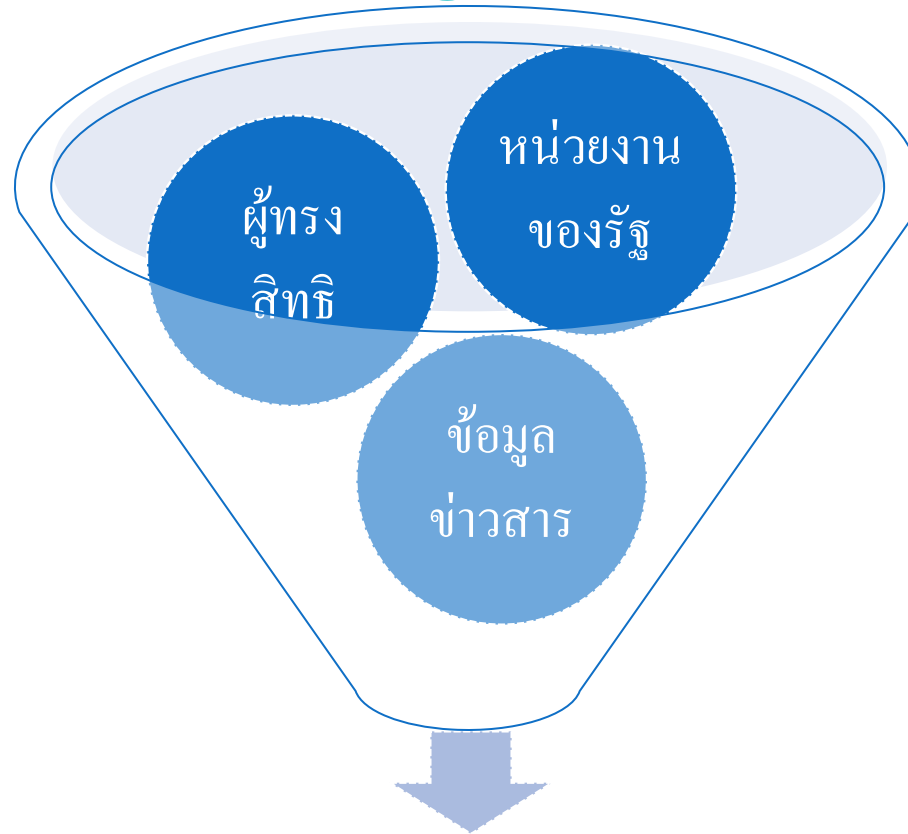
การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

17

องค์ประกอบของการใช้สิทธิรับรู้

18

ขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมาย

หน่วยงานของรัฐ

19

- ราชการส่วนกลาง
- ราชการส่วนภูมิภาค
- ราชการส่วนท้องถิ่น
- รัฐวิสาหกิจ
- ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา
- ศาลเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี
- องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ
- หน่วยงานอิสระของรัฐ

องค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพ

- สภานายความ
- แพทยสภา
- คณะกรรมการควบคุมการประกอบอาชีพวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม
- เนติบัณฑิตยสภา
- สภาผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ความหมาย (มาตรา 4)

21

ข้อมูลข่าวสาร

- สิ่งที่สื่อให้รู้ความหมายข้อเท็จจริงโดยสภาพของสิ่งนั่นเอง
- หรือโดยผ่านวิธีการใดๆ

ข้อมูลข่าวสาร
ของราชการ

- อยู่ในความครอบครอง
- หรือ ควบคุมดูแลของรัฐ

ข้อมูลข่าวสาร
ส่วนบุคคล

- สิ่งเฉพาะตัว
- และ สิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้น

ข้อมูลข่าวสาร

22

สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง หรือสิ่งใดๆ
และไม่ว่าจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั่นเอง
หรือโดยผ่านวิธีการใดๆ

เอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง
แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพ
หรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์

ข้อมูลข่าวสารของราชการ

23

ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครอง

หรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ

ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐ
หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

24

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล :
การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ
บรรดาที่มีชื่อ หมายเลข รหัส

และสิ่งบอกลักษณะอื่น

ที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ :

ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกเสียง รูปถ่าย

องค์กรและกระบวนการคุ้มครองสิทธิของประชาชน

25

ส.พร.

- สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ.

ก.พร.

- คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ.

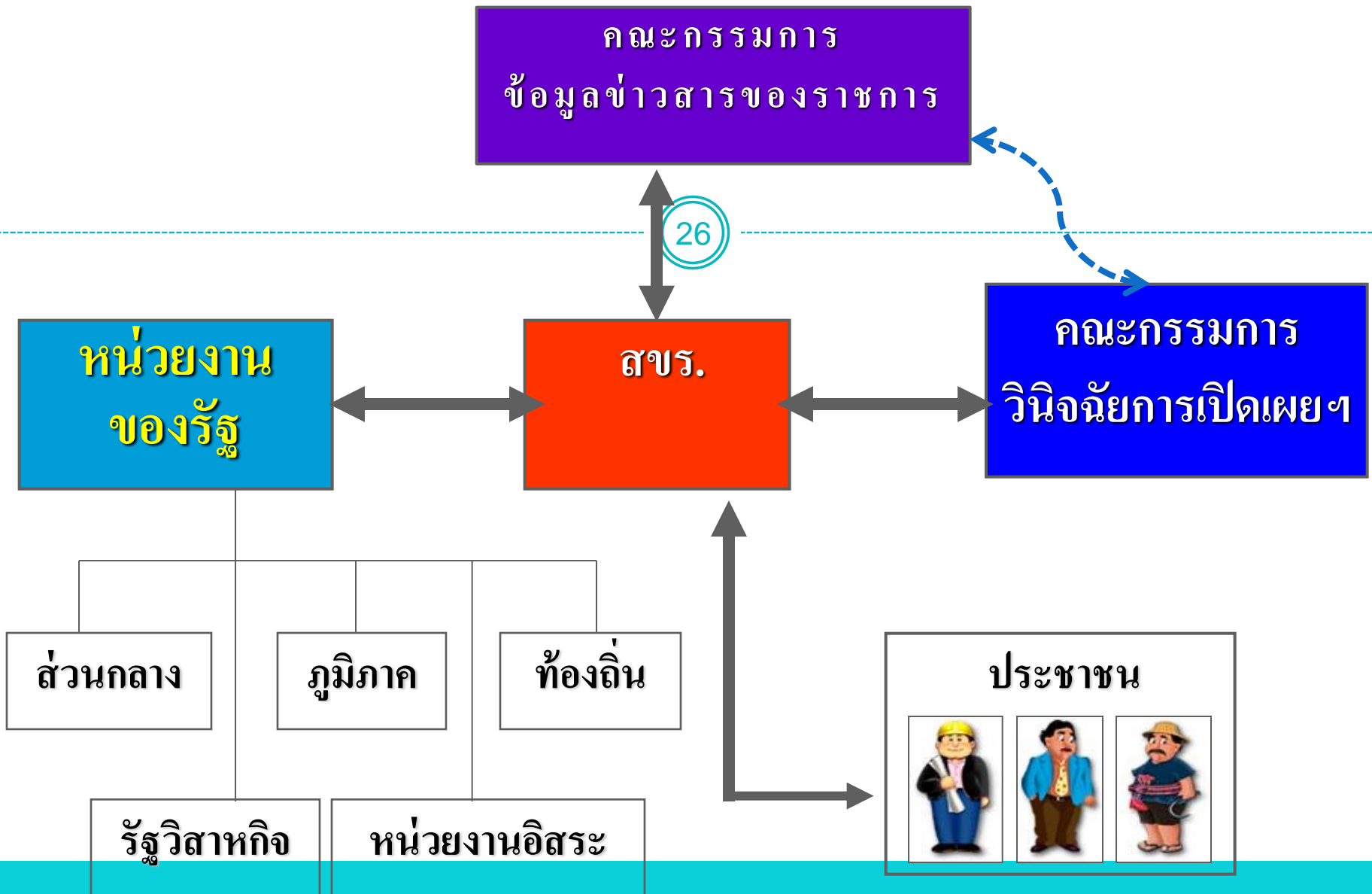
ก.ว.น.

- คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร.

องค์กรคุ้มครองสิทธิรับรู้ของประชาชน

ความสัมพันธ์ของกลไกต่างๆ

วิธีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

สิทธิที่สำคัญของประชาชน ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

สิทธิได้รับ

- ได้รับความรู้ / รับรู้
- ตรวจสอบ
- ขอดู
- ขอสำเนา/

สิทธิได้รับ

สิทธิร้องเรียน

สิทธิอุทธรณ์

สิทธิอุทธรณ์

ศาลปกครอง

1. กรณีไม่จัดหาข้อมูล
2. ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
3. ปฏิเสธหน้าที่ล่าช้า ไม่อำนวยความสะดวก
4. ปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสาร

1. คำสั่งมิให้เปิดเผย
2. คำสั่งไม่รับฟังการคัดค้านการเปิดเผย
3. คำสั่งไม่แก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

28

สิทธิต้องรู้ข้อมูลข่าวสาร มาตรา 7

สิทธิเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร มาตรา 9

สิทธิขอสำเนาข้อมูลข่าวสารเฉพาะราย มาตรา 11

สิทธิศึกษาค้นคว้าข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ มาตรา 26

สิทธิได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 12

สิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีกระทบประโยชน์ได้เสีย มาตรา 17

สิทธิร้องเรียน มาตรา 13

สิทธิอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มาตรา 18

สิทธิได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล มาตรา 25

มาตรา 7 : ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

ราชกิจจานุเบกษา

ฉบับประกาศทั่วไป

เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๔๖ ก วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๐

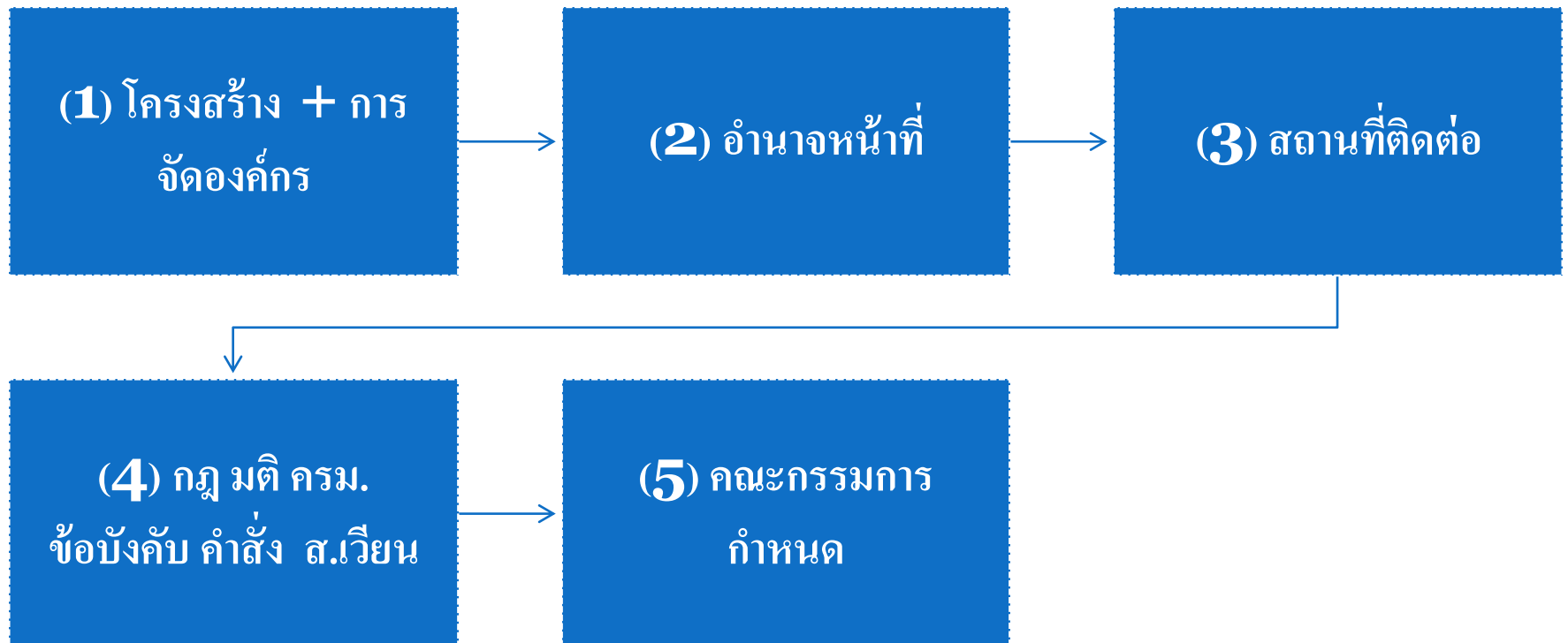
29

มาตรา 7 หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

- (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (4) กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบาย หรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้น โดยมีสภาพอย่างกฎ เพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- (5) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

สิทธิได้รู้ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7

30

มาตรา 7 : ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

31

ราชกิจจานุเบกษา

ฉบับประกาศทั่วไป

เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๔๖ ก วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐

มาตรา 7 วรรคสอง และสาม

ข้อมูลข่าวสารใดที่ได้มีการจัดพิมพ์ เพื่อให้แพร่หลายตามจำนวนพอสมควรแล้ว ถ้ามีการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาโดยอ้างอิงถึงสิ่งพิมพ์นั้นก็ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งแล้ว

ให้หน่วยงานของรัฐรวบรวมและจัดให้มีข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งไว้เผยแพร่เพื่อขายหรือจำหน่ายแจก ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา 7 : ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

32

ราชกิจจานุเบกษา

ฉบับประกาศทั่วไป

เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๔๖ ก วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐

มาตรา 8 ข้อมูลข่าวสารที่ต้อง
ลงพิมพ์ตามมาตรา 7(4) ถ้ายังไม่ได้
ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา จะ
นำมาใช้บังคับในทางที่ไม่เป็นคุณแก่
ผู้ใดไม่ได้ เว้นแต่ผู้นั้นจะ **ได้รู้ถึง**
ข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริง
มาก่อนแล้วเป็นเวลาพอสมควร

ข้อมูลข่าวสารที่ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 7

1. โครงสร้างและการจัดองค์กร
2. สรุปรายงานหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินการ
3. สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสาร
4. กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ **เฉพาะที่ให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชน**

ราชกิจจานุเบกษา

ฉบับประกาศทั่วไป

เล่มที่ ๑๑๔ ตอนที่ ๔๖ ก ๑๐ กันยายน ๒๕๕๐

มาตรา 9 : ข้อมูลที่ต้องให้เข้าตรวจดู

34

ข้อมูลข่าวสารที่จัดให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามวรรคหนึ่ง
ถ้ามีส่วนที่ต้องห้ามมิให้เปิดเผยตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 อยู่ด้วย
ให้ลบหรือตัดทอนหรือทำโดยประการอื่นใดที่ไม่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนนั้น
บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสียเกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม ย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู
ขอสำเนาหรือขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารตามวรรคหนึ่งได้
ในกรณีที่เหมาะสมหน่วยงานของรัฐ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
จะวางหลักเกณฑ์เรียกค่าธรรมเนียมในการนั้นก็ได้อีก ในการนี้ให้คำนึงถึงการช่วยเหลือ
ผู้มีรายได้น้อยประกอบด้วย ทั้งนี้ เว้นแต่จะมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น
คนต่างด้าวจะมีสิทธิตามมาตรา นี้เพียงใดให้เป็นไปตามที่กำหนดโดยกฎกระทรวง

มาตรา 10 : การเปิดเผย ด้วยวิธีการอย่างอื่น

35

มาตรา 10 บทบัญญัติมาตรา 7 และมาตรา 9 ไม่กระทบถึงข้อมูล
ข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผย ด้วย
วิธีการอย่างอื่น

กฎหมาย

มาตรา 9

หน่วยงานของรัฐ**ต้องจัดให้มี**
ข้อมูลข่าวสารของราชการ
อย่างน้อยดังต่อไปนี้
ไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่คณะกรรมการกำหนด

ประกาศคณะกรรมการฯ

- ▶ จัดสถานที่สำหรับประชาชนสามารถใช้ในการค้นหาและศึกษาข้อมูลข่าวสาร
- ▶ จัดทำครรชนี
- ▶ จัดให้มีข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้โดยสะดวก
- ▶ กำหนดระเบียบปฏิบัติก็ได้
- ▶ จัดไว้ในห้องสมุดของหน่วยงานอื่นหรือของเอกชนที่ประชาชนสามารถใช้บริการแทนได้

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9

37

1

ผลการพิจารณาหรือ
คำวินิจฉัยที่มีผล
โดยตรงต่อเอกชน

- ผลการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างอาคาร
- ผลการอนุญาตการขนย้ายผลผลิตการเกษตร
- ผลการพิจารณาอนุญาตขายปุ๋ยเคมี
- ผลการพิจารณาการรับเด็กเป็นบุตรธรรม
- ผลการพิจารณาอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน
- ผลการพิจารณาอนุญาตให้เปิดหอพัก

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9

38

2

นโยบายและการ
ตีความการดำเนินงาน
ของหน่วยงานราชการ

- นโยบายนายกรัฐมนตรี
- นโยบายด้านแรงงาน
- นโยบายด้านสังคม
- นโยบายด้านการเงินการคลัง
- นโยบายด้านเศรษฐกิจ
- นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
- นโยบายผู้ว่าราชการจังหวัด
- นโยบายนายก อบจ./เทศบาล/อบต.

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9

39

3

แผนงาน โครงการ
งบประมาณรายจ่าย
ปีที่กำลังดำเนินการ

- แผนยุทธศาสตร์
- แผนบริหารราชการแผ่นดิน
- แผนปฏิบัติการประจำปี
- แผนการจัดซื้อจัดจ้าง
- โครงการลดอุบัติเหตุทางถนน
- โครงการคนไทยไร้พุง
- งบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ข้อบังคับ อบจ./เทศบาลบัญญัติ/ข้อบังคับ
ตำบล

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9

40

4

คู่มือหรือคำสั่ง
เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงาน
เจ้าหน้าที่รัฐ

- ขั้นตอนขออนุญาตให้ทำการโฆษณา
โดยเครื่องขยายเสียง
- ขั้นตอนการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร
ตัดแปลงเคลื่อนย้ายอาคาร
- คู่มือการขออนุญาตจัดตั้งตลาด
- ขั้นตอนการขอจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9

41

๕ ตัวอย่าง

สิ่งพิมพ์ที่อ้างถึงใน
ราชกิจจานุเบกษา

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9

42

6

สัญญาสัมปทาน

สัญญาผูกขาดตัดตอน

สัญญาร่วมทุน

- สัญญาสัมปทานทางด่วน
- สัญญาสัมปทานการเดินรถภายในจังหวัด
- สัมปทานการทำเหมืองแร่
- สัญญาสัมปทานการเก็บรังนกนางแอ่น
- สัญญาร่วมทุนกับเอกชนจุดเจาะน้ำมัน
- สัญญาร่วมทุน ...

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9

43

มติคณะรัฐมนตรี มติ
คณะกรรมการ ที่แต่งตั้ง
โดย กม. หรือโดยมติ ครม.

- มติ ครม. ในการเห็นชอบการประกาศ
ค่าแรงขั้นต่ำ
- มติคณะกรรมการบริหารกองทุนผู้สูงอายุ
- มติคณะกรรมการ....

ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 9 (8)

ข้อมูลข่าวสารตามที่คณะกรรมการฯ กำหนด

44

1 ประกาศเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส

2 ผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้าง

3 ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ

สิทธิได้รู้ด้วยการขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร (ม.11)

45

ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ
และคำขอระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่อาจเข้าใจได้ตามสมควร
ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบ จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ผู้ขอ
ภายในเวลาอันสมควร
เว้นแต่ ...ผู้ยื่นขอจำนวนมาก
หรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

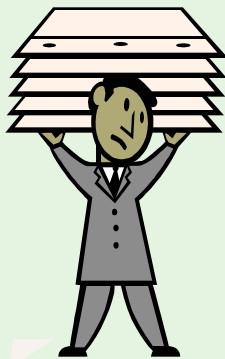
ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยโดยการยื่นคำขอ

มาตรา 11

1

ให้ประชาชนยื่นคำขอ

2

หน่วยงานรัฐจัดหาข้อมูลนั้นให้
ภายในเวลาอันสมควร

สิทธิได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ม. 12)

47

กรณีมีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความควบคุมดูแล
ของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น
ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอ **ให้คำแนะนำ** เพื่อไปยื่นคำขอ
ต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น โดยไม่ชักช้า

ข้อมูลข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น
และได้ระบุนโยบายการเปิดเผยไว้ ให้ส่งคำขอนั้น
ให้หน่วยงานของรัฐ **ผู้จัดทำข้อมูลพิจารณา**

สิทธิคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารกรณีมีส่วนได้เสีย (ม.17)

48

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารใด
อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียผู้ใด
ให้แจ้งผู้นั้นให้เสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด
ให้เวลาอันสมควร แต่ต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

มาตรา 13: การใช้สิทธิร้องเรียน

49

มาตรา 13

ผู้ใดเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 หรือไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา 9 หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตนตามมาตรา 11 หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าตนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุอันสมควร ผู้นั้นมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการ เว้นแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 หรือคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านตามมาตรา 17 หรือคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 25

ในกรณีที่มีการร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไปได้ แต่ต้องแสดงเหตุผลและรวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินหกสิบวัน

มาตรา 33: การใช้สิทธิร้องเรียน กรณี หน่วยงานปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูล

50

มาตรา 33

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่มีคำขอ ไม่ว่าจะเป็กรณืตามมาตรา 11 หรือมาตรา 25 ถ้าผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงและร้องเรียนต่อคณะกรรมการตามมาตรา 13 ให้คณะกรรมการมีอำนาจเข้าดำเนินการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของราชการที่เกี่ยวข้องได้และแจ้งผลการตรวจสอบให้ผู้ร้องเรียนทราบ

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องยินยอมให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของตนได้ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้หรือไม่ก็ตาม

สิทธิร้องเรียนหน่วยงานของรัฐ (ม.13)

51

บุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ กรณีนี้

1. ไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารในราชกิจจานุเบกษา
2. ไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจสอบ
3. ไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตน
4. ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. นี้
5. ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า
6. ไม่ได้รับความสะดวก โดยไม่มีเหตุอันควร
7. (ม.33) หน่วยงานของรัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามคำขอ และผู้มีคำขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

การรับรองสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

มาตรา 41

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะ
ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 59

รัฐต้องเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานที่มีข้อมูลเกี่ยวกับ
ความมั่นคงของรัฐ

หรือเป็นความลับของทางราชการ ตามที่กฎหมายบัญญัติ
และต้องจัดให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารดังกล่าว
ได้โดยสะดวก

ประชาชนใช้สิทธิได้รู้ โดย

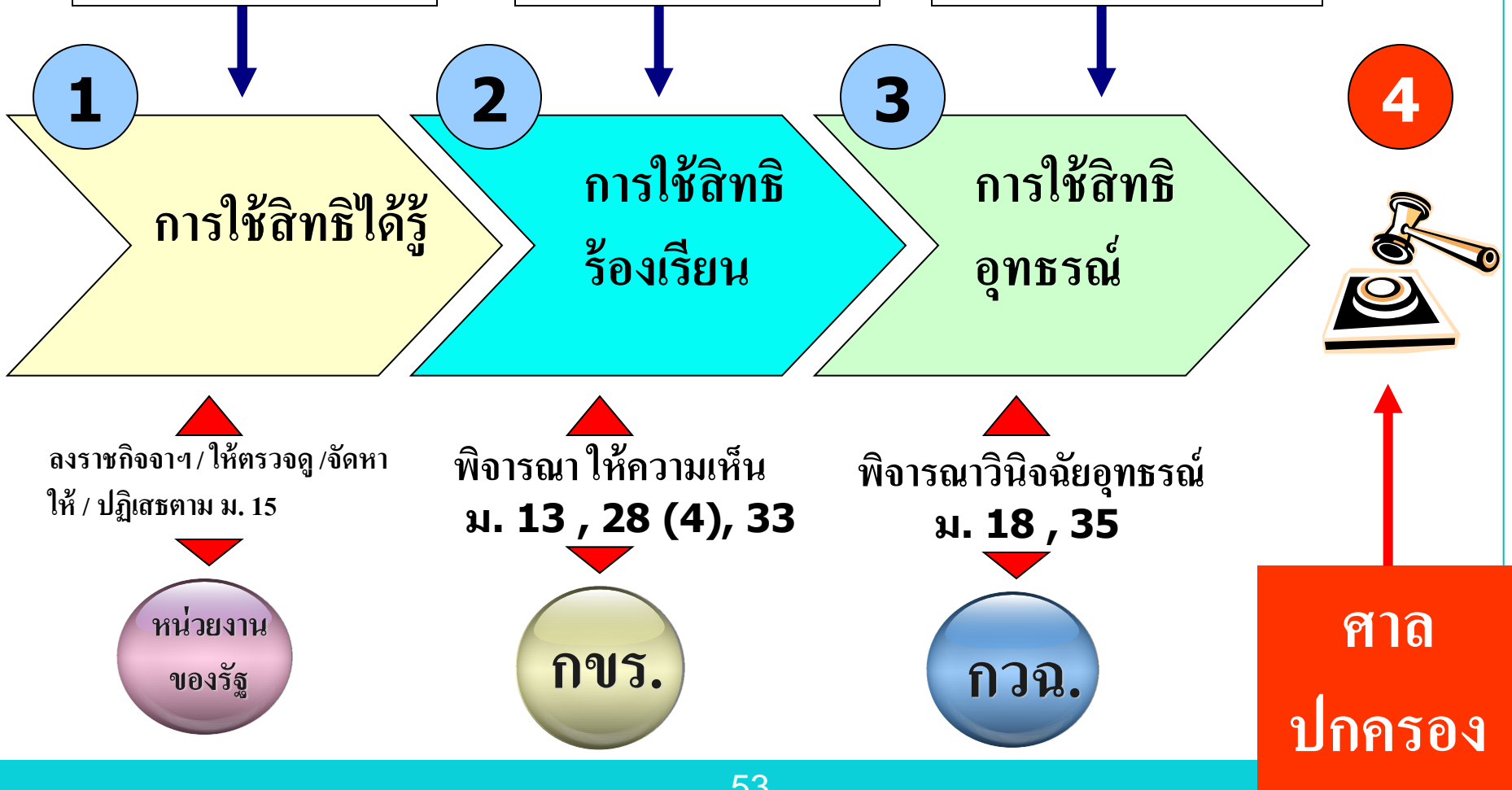
- ม. 7 ตรวจสอบในราชกิจจานุเบกษา
- ม. 9 ตรวจสอบในศูนย์ข้อมูลฯ
- ม.11 ยื่นคำขอข้อมูล
- ม 25 ยื่นคำขอข้อมูลบุคคล
- ม. 26 ขอดันกว่าประวัติศาสตร์

ประชาชนใช้สิทธิร้องเรียน

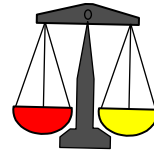
- กรณีไม่ลงพิมพ์ ม.7
- กรณีไม่จัดข้อมูลตาม ม. 9
- กรณีฝ่าฝืน พรบ. ข้อมูลฯ
- กรณีล่าช้า หรือไม่สะดวก
- กรณี หน่วยงานว่าไม่มีข้อมูล

ประชาชนใช้สิทธิอุทธรณ์

- กรณีมีคำสั่งไม่เปิดเผย
- กรณีไม่รับฟังคำคัดค้าน
- กรณีไม่แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคล

กระบวนการคุ้มครองสิทธิรับรู้

หลักการสำคัญของกฎหมาย

55

ข้อมูลข่าวสารของราชการ

เปิดเผยเป็นหลัก
ปกปิดเป็นข้อยกเว้น

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

การเปิดเผยต้องได้รับความยินยอม
จากเจ้าของข้อมูลเป็นหนังสือ

หลักการของกฎหมาย

56

☐☐ เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น

☐ ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

☐☐☐ “สิทธิได้รู้” ผู้ขอไม่ต้องมีส่วนได้เสีย

☐☐☐ คำสั่งไม่เปิดเผยต้องชอบด้วย กม. & มี เหตุผล

☐☐☐ ให้ผู้มีประโยชน์ได้เสียคัดค้านการเปิดเผยได้

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผย

ต้องเปิดเผย
เป็นการ
ทั่วไป

7

9

11

ไม่ต้องเปิดเผย

14

1

6

15

1

7

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

2

5

เอกสารประวัติศาสตร์

2

6

บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

58

บทบัญญัติ	การใช้สิทธิ	หน้าที่ จนท.	ลักษณะข้อมูล	ประโยชน์
มาตรา 7	รับรู้ ต้องรู้	ลงพิมพ์ใน ราชกิจจานุเบกษา	กระทบสิทธิ เรื่องต้องรู้	รักษาสิทธิ เป็นหลักฐาน
มาตรา 9	ต้องเข้าตรวจสอบ	รวบรวมไว้ใน ศูนย์ข้อมูลฯ	การดำเนินการ ต่างๆ ของรัฐ	วางระบบจัดเก็บ / บริการ ข้อมูลฯ
มาตรา 11	ต้องขอดู	จัดทำให้ ให้สำเนา	ข้อมูลอื่นทั่วไป	ตรวจสอบ ใช้ประโยชน์เฉพาะ
มาตรา 25	ต้องได้ดู	จัดเป็นระบบ รปก.ข้อมูล	สิ่งเฉพาะตัว ของบุคคล	คุ้มครองสิทธิ ส่วนบุคคล
มาตรา 26	ต้องศึกษา ค้นคว้า	คัดเลือก ส่ง หอจดหมายเหตุ	เอกสาร ประวัติศาสตร์	เป็นจดหมายเหตุ ประเทศไทย

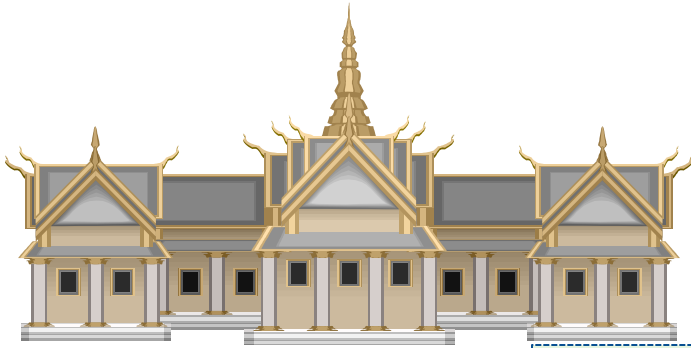
มาตรา 12: ข้อมูลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น

59

มาตรา 12 ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 11 แม้ว่าข้อมูลข่าวสารที่ขอจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือ ส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้นหรือจะอยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อ ไปยื่นคำขอต่อ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น โดยไม่ชักช้า

ถ้าหน่วยงานของรัฐผู้รับคำขอเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอเป็นข้อมูล ข่าวสารที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น และได้ระบุห้ามการเปิดเผยไว้ตาม ระเบียบที่กำหนดตามมาตรา 16 ให้ส่งคำขอนั้นให้หน่วยงานของรัฐผู้จัดทำข้อมูล ข่าวสารนั้นพิจารณาเพื่อมีคำสั่งต่อไป

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย (ม. 14)

ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบัน
พระมหากษัตริย์

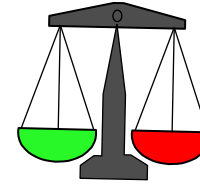

ห้ามเปิดเผย

มาตรา 14 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่
อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบัน
พระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย (ม. 15)

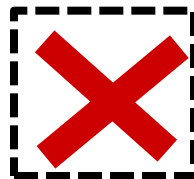
ต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา

ชั่งน้ำหนัก
ผลดี/ ผลเสีย

มีคำสั่งให้เปิดเผย

มีคำสั่งมิให้เปิดเผย

เหตุที่ไม่เปิดเผยได้ เนื่องจากเข้าลักษณะ ดังนี้

- 1) ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ
- 2) จะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ
- 3) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ
- 4) อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
- 5) รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
- 6) ข้อมูลที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย
- 7) ข้อมูลข่าวสารที่มีการกำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพิ่มเติม

- **มาตรา 18**

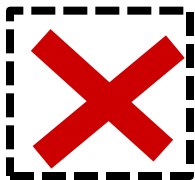
ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารใดตามมาตรา 14 หรือมาตรา 15 หรือมีคำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสียตามมาตรา 17 ผู้นั้นอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งนั้น โดยยื่นคำอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการ

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย (ม. 15)

ต้องใช้ดุลยพินิจโดยคำนึงถึง หลักเกณฑ์ 3 ประการ

เปิด

ปิด

1) การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

2) ประโยชน์สาธารณะ

3) ประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 25: ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน

65

มาตรา 25 ภายใต้บังคับมาตรา 14 และมาตรา 15 บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตน และเมื่อบุคคลนั้นมีคำขอเป็นหนังสือ หน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องให้บุคคลนั้นหรือผู้กระทำการแทนบุคคลนั้นได้ตรวจสอบหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น และให้นำมาตรา 9 วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 26: ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์

66

มาตรา 26 ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษาหรือมีอายุครบกำหนดตามวรรคสองนับแต่วันที่เสร็จสิ้นการจัดให้มีข้อมูลข่าวสารนั้น ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา เพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า

กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้

- (1) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี
- (2) ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบปี

กำหนดเวลาตามวรรคสอง อาจขยายออกไปได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) หน่วยงานของรัฐยังจำเป็นต้องเก็บรักษาข้อมูลข่าวสารของราชการไว้เองเพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยต้องจัดเก็บและจัดให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้าตามที่จะตกลงกับหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร
- (2) หน่วยงานของรัฐเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น ยังไม่ควรเปิดเผยโดยมีคำสั่งขยายเวลากำกับไว้เป็นการเฉพาะราย คำสั่งการขยายเวลานั้นให้กำหนดระยะเวลาไว้ด้วย แต่จะกำหนดเกินคราวละห้าปีไม่ได้

เอกสารประวัติศาสตร์

- ส่งเก็บหอจดหมายเหตุ
  - 75 ปี (มาตรา 14)
  - 20 ปี (มาตรา 15)
- ขยายเวลาได้คราวละ 5 ปี
- ขอเก็บไว้เอง

มาตรา 26: ข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์

68

มาตรา 26 วรรคสี่ และห้า

การตรวจสอบหรือทบทวนมิให้มีการขยายระยะเวลาไม่เปิดเผยจนเกินความจำเป็นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติตามมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่คณะรัฐมนตรีออกระเบียบกำหนดให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องทำลายหรืออาจทำลายได้โดยไม่ต้องเก็บรักษา

บทกำหนดโทษ

มาตรา 40

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทกำหนดโทษ

มาตรา 41

ผู้ใดฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัด เงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่
กำหนด ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
สองหมื่นบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

9 มาตราสำคัญ

เอกสารประวัติศาสตร์

มาตรา 26

มาตรา 25

ข้อมูลส่วนบุคคล

มาตรา 14

มาตรา 15

มาตรา 16

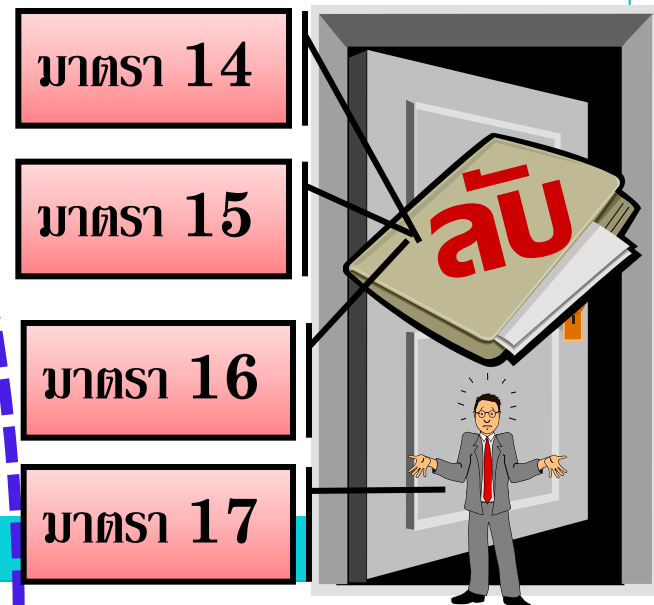
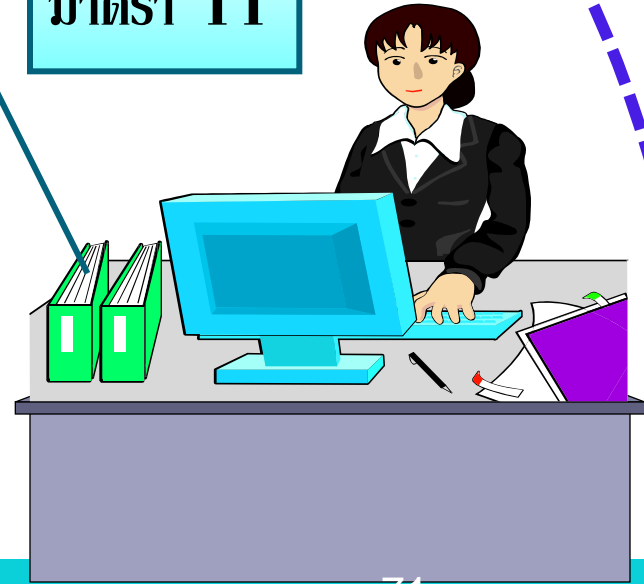
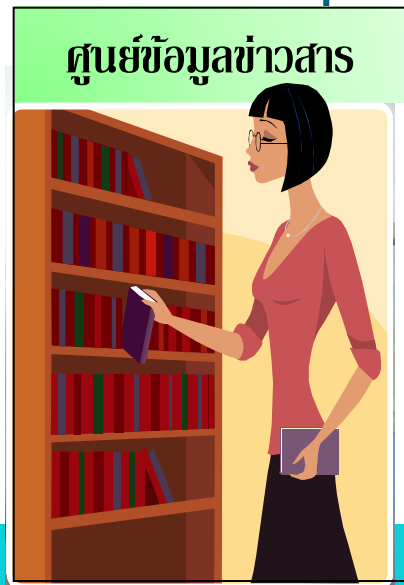
มาตรา 17

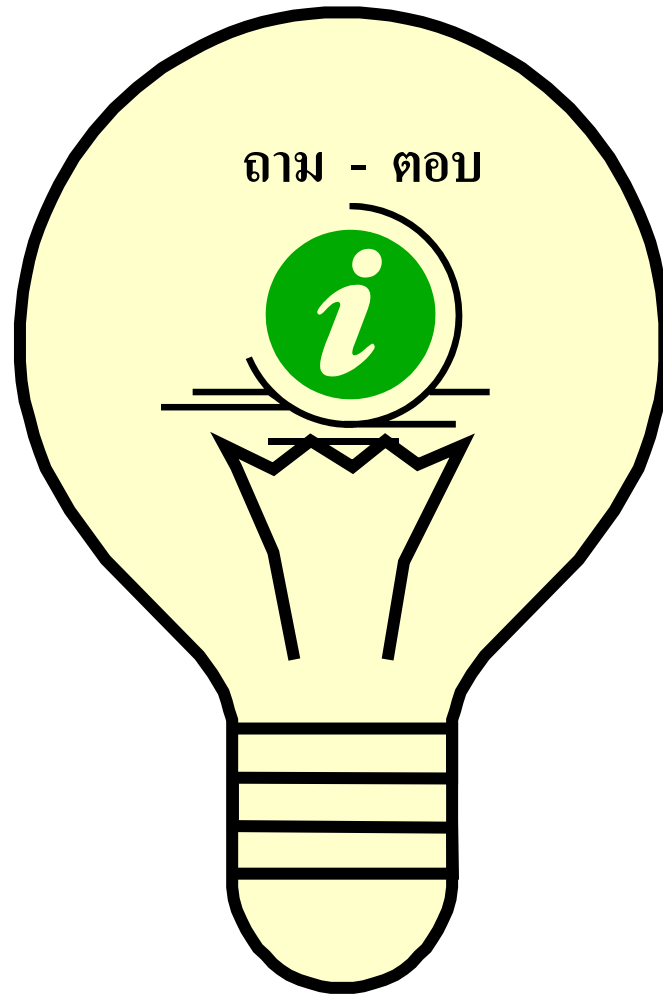
มาตรา 7

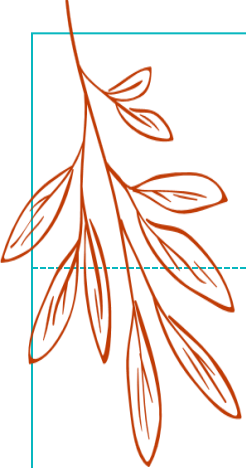
มาตรา 9

มาตรา 11

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

Credit

Office of the Official Information Commission

The Office of the Permanent Secretary,
The Prime Minister's Office

